

Digitalisaatio sote- rakenneuudistusavustuksessa

Osa-alue 3: Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen
ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla

Pilvi Rantanen, STM
25.2.2020 verkkolähetys

Valtionavustusten peruslinjaukset

	Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelma (STM:n mom. 33.60.39)	Muut kehittämishankkeet (STM:n mom. 33.60.39)	Rakennemuutostuksen valmistelua tukevat hankkeet (VM:n mom. 28.70.05)
Alueille jaettava määräraha	70 m€ vuonna 2020, käytettävissä vuosina 2020-2022, rahoitus kaikille alueille suhteellisesti.	n. 20-25 m€ vuonna 2020, käytettävissä vuosina 2020-22	Yhteensä n. 120 m€, vuosille 2020-2021, rahoitus alueille osin suhteellisesti.
Hakuaika	20.1.-31.3.2020	Kevät 2020	20.1.-31.3.2020
Alueelliset toimijat	Alueelliset kuntien tai kuntayhtymien hankkeet (pääsääntöisesti väh. 80% maakunnan väestöpohjasta)	Kunta tai kuntayhtymä, myös yksittäiset kunnat ja järjestöt	Alueelliset kuntien tai kuntayhtymien hankkeet (pääsääntöisesti väh. 80% maakunnan väestöpohjasta)
Haun (ensisijainen) fokus	Peruspalveluiden (tuotannon) toiminnallinen kehittäminen	Muiden kohdennettujen sosiaali- ja terveyspalveluiden (tuotannon) toiminnallinen kehittäminen	Toimenpiteet, jotka tukevat sote-uudistuksen valmistelua, erityisesti järjestämisvastuun siirtymistä (ml. tietotekniset ratkaisut)
Valtion rahoitusosuus	100%	80%	80%
Koordinaatio	Tulevaisuuden sote-keskus koordinaatioryhmä (STM, THL)	STM:n linjaorganisaatiot	Alueelliselle valmistelulle asetettava erillisjaosto
Hankehallinta	STM ja THL (sisällöllinen)	STM	STM

Valtionavustus rakenneuudistuksen valmistelua tukeviin toimiin vuosille 2020-2021 (VM:n mom. 28.70.05)

Osa-alue	Milj. euroa	Jakoperuste
1. Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio	25	Jaetaan kaikille hakijoille (25% kiinteä summa/75% väestöperusteisesti)
2. Johtamisen ja ohjauksen kehittäminen		Jaetaan tarveperusteisesti ja hakemusten perusteella
3. Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla		Jaetaan tarveperusteisesti ja hakemusten perusteella
YHTEENSÄ	120	

Valtionavustuksen yleiset periaatteet

- Vapaaehtoinen alueellinen valmistelu ja hankekoordinaatio (25 milj. euroa) jyvitetään alueille laskennallisesti.
- Muilta osin rahoitus perustuu alueen tilannekuvaan ja arvioituun tarpeeseen sekä hankehakemuksiin.
- Myönnettävän valtionavustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 80% hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista.
- Avustuksilla **tuetaan edellisen hallituksen uudistuksen valmistelussa syntyneiden alueellisten ratkaisujen jatkokehittämistä.**
- **Osa rahoituksesta tullaan kohdistamaan yhteistyöaluetasoiseen tai muuhun maakuntien yhteiseen kehittämiseen.**
- Hankkeilta edellytetään, että niiden **tuotoksia voidaan hyödyntää valtakunnallisesti.**
- Hankehakemuksessa on **esitettävä kuvaus hankkeessa tehtävän työn skaalaamisesta ja levittämisestä.**
- Eri alueilla voidaan rahoittaa erilaisia asioita: hankeohjeet jättävät riittävästi tilaa alueellisille ratkaisuille ja innovatiivisille toimintamalleille.
- Avustuskriteereissä voidaan edellyttää kansallisten toimintamallien tai organisaatioiden käyttöä alueellisessa valmistelussa.
- Avustusta voidaan käyttää takautuvasti vuoden 2020 alusta muodostuneisiin kustannuksiin.

Osa-alue 3: Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (1/3)

- Tässä osa-alueessa ensisijaisena tavoitteena on maakunnan laajuisten toimintaprosessien ja toimintamallien yhtenäistäminen
- Tästä osa-alueesta rahoitetaan **kaikki tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden kehittämissuunnitelmiin liittyvät digitaalisten palveluiden kehittämissuunnitelmet.**
- Painopisteenä tulee olla **toiminnan muutokset ja niiden jalkauttaminen**
 - Toimintamallien yhtenäistä tukevia tietojärjestelmäratkaisuja ovat myös tietojärjestelmien konsolidointi- ja alueen yhteisen tietojärjestelmän hankinnan ja käyttöönoton valmistelu
 - Kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota työvälineiden käytettävyyteen ja päällekkäisen kirjaamisen poistamiseen

Osa-alue 3: Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (2/3)

- Kehitettävissä **toimintaprosesseissa ja tietojärjestelmäratkaisuissa tukeudutaan valtakunnallisiin toimintamalleihin ja tietojärjestelmäpalveluihin**
 - Kehittämisen tulee olla lainsäädännön, THL:n määräysten ja ohjeiden sekä valtakunnallisen SOTE -kokonaisarkkitehtuurin linjausten mukaista. Valtionavustuksen myöntäjä voi tarvittaessa arvioida hankkeiden arkkitehtuurin mukaisuutta.
 - Valtionavustusta ei myönnetä Kanta-palveluiden kanssa päällekkäisten toiminnallisuuksien kehittämiseen
 - Palveluiden kehittämisessä tukeudutaan Suomi.fi-palveluihin

Osa-alue 3: Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (3/3)

- Perustason palveluita tukeva **asukkaiden digitaalisten palveluiden kehittäminen** **kytketään soveltuvilta osin SoteDigi Oy:n Omaolo-palvelun toiminnallisuuksien ja sisältöjen laajentamiseen ja levittämiseen** tai muuhun, tarkoituksenmukaiseen valtakunnalliseen yhteistyöhön.
 - Uudet toiminnallisuudet ja sisällöt kehitetään lähtökohtaisesti osaksi Omaolo-palvelua, jotta ne voidaan levittää koko maahan jo olemassa olevien rakenteiden avulla.
 - Mikäli kehitettäviä palveluita ei voida kytkeä Omaolo-palveluun, on tähdättävä mahdollisimman laajaan valtakunnalliseen yhteistyöhön ja yhteentoimivuuteen
 - Uudet palvelut liitetään osaksi Kanta-palveluita, ja asiakkaan itsensä tuottamat tiedot tulee tallentaa Kanta-palveluiden omatietovarantoon

Esimerkkejä tehtävistä osa-alue 3: toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (1/2)

Asukkaan digitaalisten palveluiden käyttöönotto	Alueellisten toimintamallien yhtenäistäminen
<ul style="list-style-type: none">• Omaa elämänhallintaa ja omahoitoa tukevat palvelut<ul style="list-style-type: none">• Verkkosivustojen kehittäminen• Vertaistukipalvelut• Itsearviointipalvelut• Verkkovalmennukset• Sähköiset yhteydenottotavat<ul style="list-style-type: none">• Turvallinen viestinvälitys• Esitietojen lähettäminen• Ajanvaraus• Etähoitopalvelut	<ul style="list-style-type: none">• Palveluihin liittyvien toimintamallien ja –prosessien yhtenäistäminen alueella• Etäkonsultaation kehittäminen peruspalveluiden ja erityispalveluiden käyttöönotto

Esimerkkejä tehtävistä osa-alue 3: toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (2/2)

Valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyjen käyttöönotto alueella	Tietojärjestelmien konsolidointien ja hankintojen valmistelu	Varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvät kehittämishankkeet
<ul style="list-style-type: none">• Kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistaminen• Moniammatillisen tiedonhallinnan kehittäminen sosiaalihuollon asiakasasiakirjalain pohjalta• Valmistautuminen sosiaalihuollon Kanta-käyttöönottoihin• Terveystietojärjestelmien valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyiden käyttöönotto<ul style="list-style-type: none">• Terveys- ja hoitosuunnitelma• Todistusten- ja lausuntojen välittäminen• Potilastiedon koosteiden käyttöönotto• Vanhojen tietojen arkistointi	Yhtenäisten toimintatapojen ja –prosessien sekä valtakunnallisten toimintamallien ja määrittelyiden pohjalta tehtävä asiakas- ja potilastietojärjestelmien konsolidointien ja -hankintojen valmistelu	Kyberturvallisuuden parantaminen

Lisämateriaalia hyödynnettäväksi

- Toiminnan ja ICT:n yhteinen hankesuunnittelu
- Suomi.fi-viestit sote-palveluissa

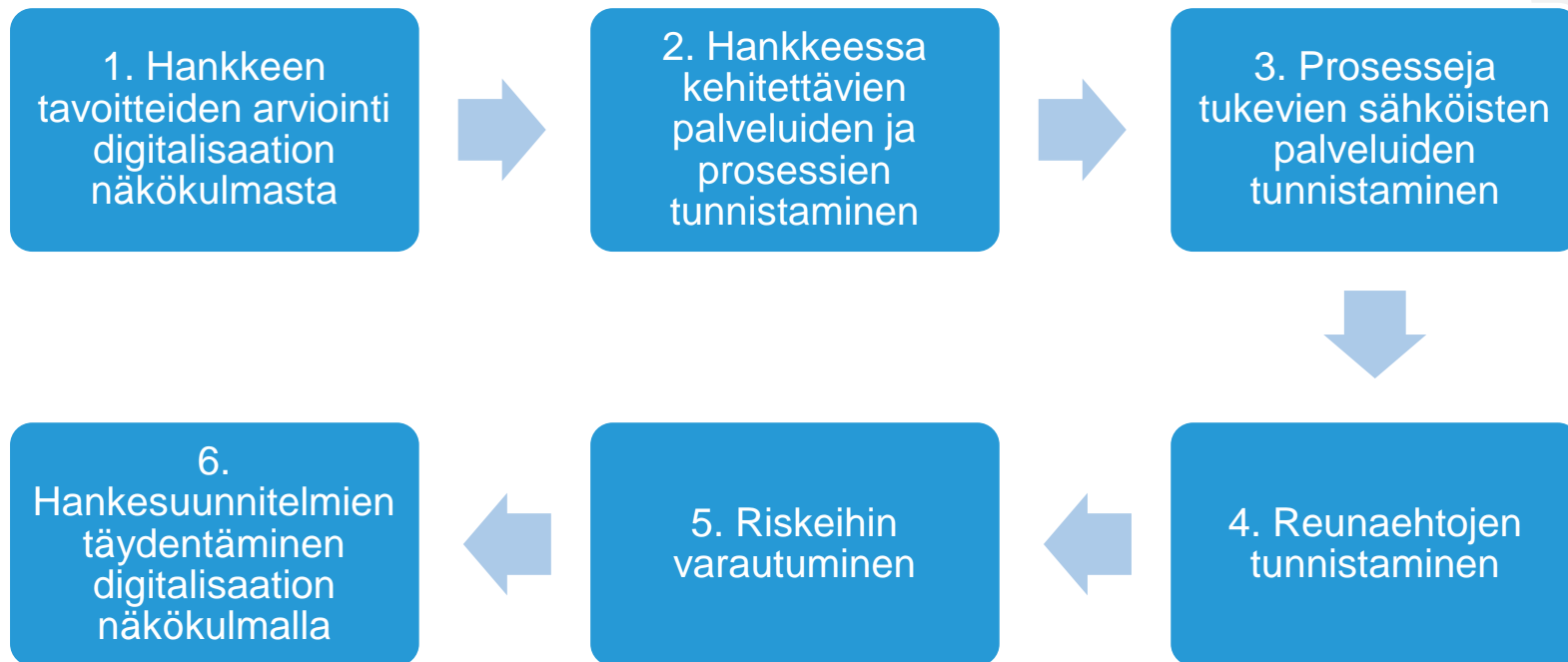

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Toiminnan ja ICT:n yhteinen hankesuunnittelu

Sote-uudistus

Sisältö

1. Hankkeen tavoitteiden arviointi digitalisaation näkökulmasta

- Julkisten palveluiden digitalisaatiolle on laadittu [yhdeksän ohjaavaa periaatetta](#).
- Miten hankkeessa toteutuvat seuraavat periaatteet?

Kehitämme palvelut asiakaslähtöisesti

Poistamme turhan asiointin

Tuotamme asiakkaalle hyötyä nopeasti

Tuotamme asiakkaalle hyötyä nopeasti

Palvelemme myös häiriötilanteissa

Pyydämme uutta tietoa vain kerran

Hyödynnämme jo olemassa olevia julkisia ja yksityisiä sähköisiä palveluita

Avaamme tiedon ja rajapinnat yrityksille ja kansalaisille

Nimeämme palvelulle ja sen toteutukselle omistajan

2. Palveluiden ja prosessien tunnistaminen

- Mitä ovat asiakkaiden tarpeet ja palvelupolku heidän näkökulmastaan?
- Mitä palveluita hankkeessa kehitetään?
- Millaisissa prosesseissa nämä palvelut syntyvät?
- Onko prosesseja tarkoitus uudistaa tai muotoilla uudelleen?
- Miten sähköiset palvelut voisivat tukea prosesseja?

3. Sähköisten palveluiden tunnistaminen

- Tunnistatko työkalupakin sähköisten palveluiden listasta yhteyden hankkeessa kehitettäviin prosesseihin?
- Voisiko hanke ottaa käyttöön ja levittää jo olemassa olevaa sähköistä palvelua vai tuleeko kehittää uusi?
- Voidaanko sähköistä palvelua kehittää valtakunnallisesti tai muuten laajana yhteistyönä?
- Onko olemassa olevaa palvelua mahdollista ottaa käyttöön hankintateknisesti?

4. Reunaehtojen tunnistaminen

- Miten saavutettavuus on huomioitu palveluita kehitettäessä?
- Mitä lainsäädännöllisiä reunaehtoja hankkeeseen liittyy?
- Liittyykö hankkeeseen sähköisiä palveluita tai tietojärjestelmäratkaisuja, jotka ovat lakisääteisiä?
- Onko tiedonhallintaan ja tietosuojaan liittyvät kysymykset tunnistettu? Tulisiko niitä mallintaa esim. tietovirtakuvauksina?
- Ovatko prosessien ja tietojärjestelmäratkaisujen kokonaisuus haastava hahmottaa? Auttaisiko arkkitehtuurin mallintaminen yhteistä jäsentämistä ja hankkeen rajaamista?

5. Riskeihin varautuminen

- Samat haasteet toteutuvat usein hankkeista toiseen.
- Viereiseen listaan on koottu tyypillisimpiä asioita joihin varautuminen voi olla hyödyllistä hankesuunnitelmaa laadittaessa.
- Miten näihin riskeihin on hankkeessa varauduttu?

Riski
Toiminnalliset tavoitteet eivät ole kirkkaita ja vaatimukset tiedonhallintaratkaisuille jäävät epäselviksi
Henkilökunta vastustaa uudenlaisia toimintatapoja
ICT-kehittäminen irrallaan toiminnan kehittämisestä
Rahoitus varattu vain kehittämisvaiheeseen. Ylläpidon rahoitusta eikä pysyvää omistajaa ole varmistettu kehittämisvaiheessa.
Käyttöönottoon ja levittämiseen ei ole varattu riittävästi aikaa ja resursseja
Hankkeessa "keksitään pyörä uudelleen" vaikka valmis palvelu olisi jo olemassa
Johto ei sitoudu muutokseen
Hankkeessa ei ole riittävä osaamista esim. ICT tai tietosuojasioissa
Tuotoksen käyttöönotto on riippuvainen lakimuutoksesta

6. Hankesuunnitelmien täydentäminen digitalisaationäkökulmalla

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus - ohjelma

- Kuvaa ohjelman tavoitteiden mukaiset **toiminnan muutoksiin liittyvät kehittämistoimet** edellä listattuja apukysymyksiä hyödyntämällä

Sote-rakenneuudistus:

Toimintatapojen ja –prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla (osa-alue 3)

- Kuvaa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus – ohjelman kehittämistoimia tukevat **ICT-kehittämistoimenpiteet** edellä listattuja apukysymyksiä hyödyntämällä

www.soteuudistus.fi/valmistelijoille

Sote-uudistus

**DIGI- JA
VÄESTÖTIETO-
VIRASTO**

Suomi.fi-viestit SOTE-palveluissa

- Suomi.fi-viestit tarjoaa turvallisen, kattavan ja kustannustehokkaan digitaalisen tavan viestiä asiakkaiden kanssa.
- Palvelun kautta voi lähettää viestit digitaalisesti suoraan tietojärjestelmästä.
- Esimerkkejä käyttökohteista: ajanvarauskirjeet, sosiaalihuollon päätökset, vahingonkorvauspäätökset, potilaskertomus- ja tietopyynnöt
- Esimerkkiprosessina potilaskertomustietojen tilaaminen ja toimittaminen
 - Asiakas tilaa potilaskertomustiedot SOTE-toimijan sivuilta lomakkeella
 - Tilaus tulee käsittelijälle, joka vastaa pyyntöön lähettämällä (sähköiset) tiedot suoraan Suomi.fi-viesteihin
 - Tämä toimintapa on ehdottoman tietoturvallinen ja vähentää vastaamiseen tarvittavaa työtä sekä paperien käsittelyyn liittyviä muita kustannuksia.
- Kaikki viestit ja yhteydenotot, jotka nyt lähtevät paperisina kirjeinä, voidaan lähettää Suomi.fi-viesteillä sähköisesti.
- Vastaanottaja päättää itse, ottaako viestit vastaan sähköisenä vai kirjeenä postiluukkuunsa.

DVV:n palvelut SOTE-toimijoille

- Suomi.fi-viestien lisäksi ratkaisut mm. vahvaan tunnistamiseen, puolesta-asiointiin, tiedon jakamiseen organisaatioiden välillä, tietojen esittämiseen kartalla, verkkomaksamiseen ja palvelutietojen hallintaa
- Maailman parhaat väestötiedot
- Tukea ja työkaluja palveluiden kehittämiseen
- SOTE-kortit ja palvelinvarmenteet
- Tukea asiakkaiden digitaitoihin

[Lisätietoja: dvv.fi/organisaatiot](https://dvv.fi/organisaatiot)

